

Belgian Energy Data Overview

Editie **zomer** 20**23**

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

- ○ 0800 120 33 (gratis nummer)
- ○ FODEconomie
- ○ @fodeconomie
- ○ linkedin.com/company/fod-economie (tweetalige pagina)
- ○ instagram.com/fodeconomie
- ○ youtube.com/user/FODEconomie
- ○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

000-20

Inhoud

Inleidende pagina.....	7
1. Consumptie.....	10
1.1. Primaire energieconsumptie in 2022.....	10
1.2. Finale energieconsumptie in 2022.....	12
1.3. Opvolging Europese doelstellingen.....	20
2. Productie.....	26
2.1. Primaire energieproductie in 2022	26
2.2. Bruto-elektriciteitsproductie in 2022.....	28
2.3. Bruto-elektriciteitsproductie van hernieuwbare energiebronnen in 2022	30
2.4. Geïnstalleerde elektrische capaciteit eind 2022.....	34
3. Invoer	36
3.1. Netto-invoer van energie in 2022	36
3.2. Oorsprong van de invoer per primaire energiebron in 2022.....	38
3.3. Oorsprong van de invoer van elektriciteit in 2022	42
4. Prijzen	44
4.1. Aardgasprijs in 2022.....	44
4.2. Elektriciteitsprijs in 2022.....	46
4.3. Aardolieprijzen in 2022.....	48
4.4. Samenstelling aardolieprijzen in 2022.....	50

“ **Primaire energieconsumptie** meet de totale energievraag van een land. ”

Inleidende pagina

Deze publicatie geeft een overzicht van de laatste beschikbare gegevens over de energiemarkt in België.

De gegevens van 2022 die voorgesteld worden in de hoofdstukken 1, 2 en 3 kennen een voorlopig karakter. Dat wil zeggen dat het om een eerste betrouwbare schatting gaat (met maximale afwijking van ongeveer 1 procentpunt), en de gegevens dus nog niet finaal zijn. Dat is ook de reden waarom de gegevens enkel in megaton olie-equivalent (Mtoe) worden aangeleverd, en niet in Terajoule (TJ), die een grotere mate van detail inhoudt.

De FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie is als enige verantwoordelijk voor die gegevens. De gegevens die onder de regionale bevoegdheid vallen (voornamelijk de gegevens over hernieuwbare energiebronnen, behalve offshore windenergie en biobrandstoffen) werden door de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie geschat zonder validatie door de regionale instanties.

Definities

Primaire energieconsumptie meet de totale energievraag van een land. Het dekt het verbruik van de energiesector zelf, verliezen tijdens transformatie (bijvoorbeeld van gas naar elektriciteit) en distributie van energie, en het finaal verbruik door eindgebruikers. Het is inclusief de energie verbruikt voor niet-energetische doeleinden (bijvoorbeeld het verbruik van olieproducten voor de productie van plastic). Het is exclusief de energie geleverd aan internationale zeeschepen.

Finale energieconsumptie is het totale energieverbruik van eindgebruikers, zoals huishoudens, industrie en landbouw. Het is de energie die de deur van de eindconsument bereikt en sluit het energieverbruik uit in de energiesector zelf. Het is inclusief de energie verbruikt voor niet-energetische doeleinden. Het is exclusief de energie geleverd aan internationale luchtvaart.

Primaire energieproductie is elke extractie van energieproducten in een bruikbare vorm uit natuurlijke bronnen. Dit gebeurt hetzij wanneer natuurlijke bronnen worden geëxploiteerd (bijvoorbeeld in steenkoolmijnen, ruwe olievelden, waterkrachtcentrales, windmolenparken) of in de productie van biobrandstoffen.

Bruto-elektriciteitsproductie is de som van de elektrische energie die door alle generatoraggregaten in kwestie wordt geproduceerd (inclusief pompaccumulatie), gemeten aan de uitgang van de hoofdgeneratoren.

Afkortingen

HEB: Hernieuwbare energiebronnen

EE: Energie-efficiëntie

Streefdoelen

HEB

Richtlijn 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare energiebronnen:

- een bindend minimum aandeel van HEB van 13 % in het eindverbruik van energie vanaf 2021;
- een bindende doelstelling van 32 % HEB in het eindverbruik van energie in 2030 voor de Europese Unie, met een Belgisch streefdoel van 17,5 % HEB in het eindverbruik van energie;
- een bindende doelstelling van 14 % HEB in het eindverbruik van energie in het vervoer in 2030.

EE

Richtlijn 2018/2002 tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU over energie-efficiëntie: een indicatief streefdoel in 2030 van 42,7 Mtoe primaire energieconsumptie en 35,2 Mtoe finale energieconsumptie.

In de Energie-efficiëntie richtlijn 2012/27/EU gewijzigd door richtlijn 2018/2002 wordt primaire energieconsumptie gedefinieerd als het bruto binnenlands verbruik (dat internationale luchtvaart bevat, maar niet de internationale zeeschepen) waarvan het niet-energetisch verbruik wordt afgetrokken. Evenzo omvat de finale energieconsumptie de internationale luchtvaart maar niet het niet-energetisch verbruik.

A photograph of an industrial refinery or chemical plant at sunset. The scene is filled with tall distillation columns, complex piping, and storage tanks. A bright orange flame is visible at the top of a stack on the left. The sky is a deep blue with some light clouds. The overall lighting is warm, with the sun low on the horizon, creating long shadows and highlighting the metallic surfaces of the equipment.

“ De algemene daling van het verbruik van primaire energie in 2022 is voornamelijk te wijten aan de geopolitieke situatie. ”

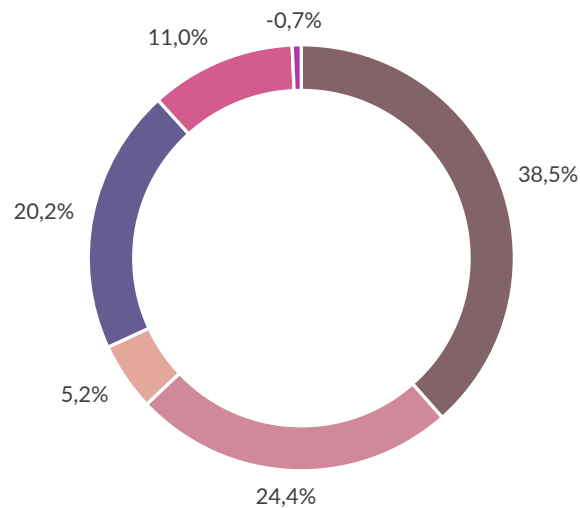
1. Consumptie

1.1. Primaire energieconsumptie in 2022

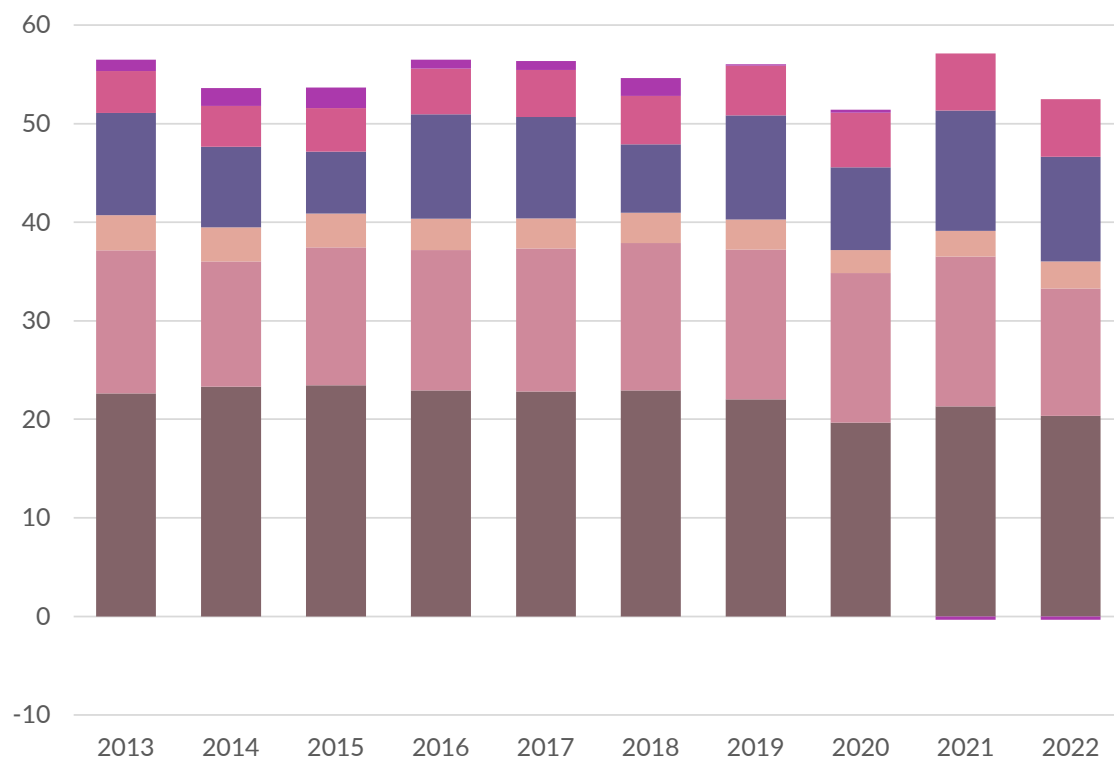
Per energiebron

Energiebron		Mtoe
Aardolie en aardolieproducten		20,3
Aardgas		12,9
Vaste fossiele brandstoffen		2,7
Nucleaire energie		10,7
Hernieuwbare energie en afval		5,8
Andere*		-0,4
Totaal		52,1

* Andere omvat de netto-import van elektriciteit en warmte, alsook de recuperatiewarmte uit chemische processen.

Verloop in Mtoe

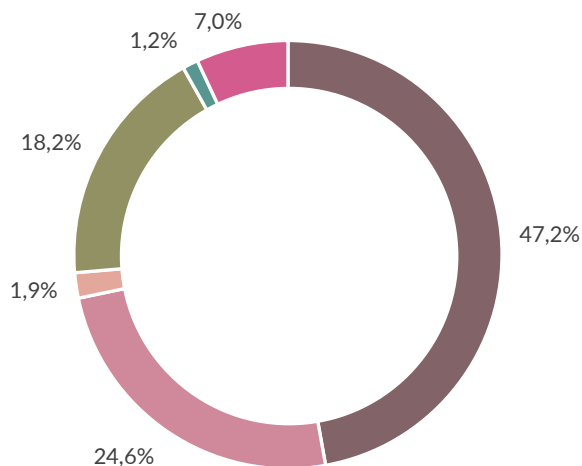

In 2022 bedroeg de totale primaire energieconsumptie 52,1 Mtoe. Dat is een daling van 8,1 % ten opzichte van 2021. Dat is, met uitzondering van het coronajaar 2020, het laagste niveau van de primaire energieconsumptie sinds begin de jaren '90. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van de invasie van Oekraïne door Rusland, en de daarmee gepaard gaande sterke stijging van de energieprijzen, wat geleid heeft tot een verandering in het consumptiepatroon van (voornamelijk) aardgas en aardolieproducten, bij bedrijven en gezinnen. Het aandeel hernieuwbare energie en afval in de primaire energieconsumptie stijgt naar 11,2 % in 2022 tegenover 7,6 % in 2013. Een negatieve netto-import van elektriciteit sinds 2019 doet de energiebron "Andere" dalen, en in 2022 opnieuw negatief worden.

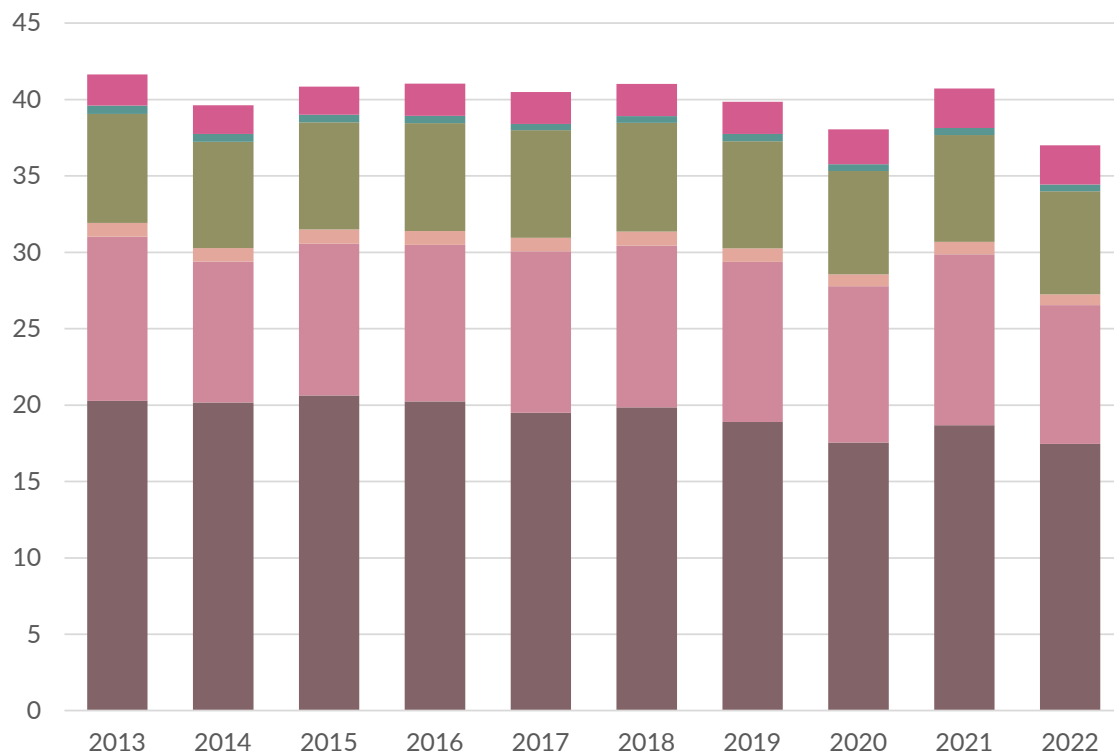
1.2. Finale energieconsumptie in 2022

Per energiebron

Energiebron		Mtoe
Aardolieproducten		17,5
Aardgas		9,1
Vaste fossiele brandstoffen		0,7
Elektriciteit		6,7
Warmte		0,4
Hernieuwbare energie en afval		2,6
Totaal		37,0

Verloop in Mtoe

Tussen 2013 en 2022, varieert de finale energieconsumptie tussen 37,0 en 41,6 Mtoe. Er is een sterke afhankelijkheid van de weersomstandigheden. Jaren met een strengere winter, zoals 2013 en 2021, vertonen inderdaad een hoger finaal verbruik van de verwarmingsbrandstoffen. Die impact is hoofdzakelijk zichtbaar in het aardgasverbruik, waarbij voor het jaar 2021 een recordverbruik werd geregistreerd. Ten gevolge van de invasie van Oekraïne door Rusland, daalt de finale energieconsumptie, net zoals de primaire energieconsumptie, zeer sterk (-9,1 % ten opzichte van 2021). De daling is voornamelijk te vinden bij aardgas (-18,7 % ten opzichte van 2021) en bij aardolieproducten (-6,6 % ten opzichte van 2021).

De aandelen van de diverse energiebronnen in het finale energieverbruik zijn de laatste jaren vrij constant. Het gemiddeld aandeel over de laatste 10 jaar bedraagt:

- voor aardolieproducten 48 %,
- voor aardgas 26 %,
- voor elektriciteit 17 %,
- voor hernieuwbare energie en afval 5 %,
- voor vaste fossiele brandstoffen 2 %, en
- voor warmte 1 %.

Sinds 2013 is het aandeel hernieuwbare energie en afval in de finale energieconsumptie gestegen van 4,8 % tot 7,0 %. Dat aandeel omvat niet het eindverbruik van groene stroom.

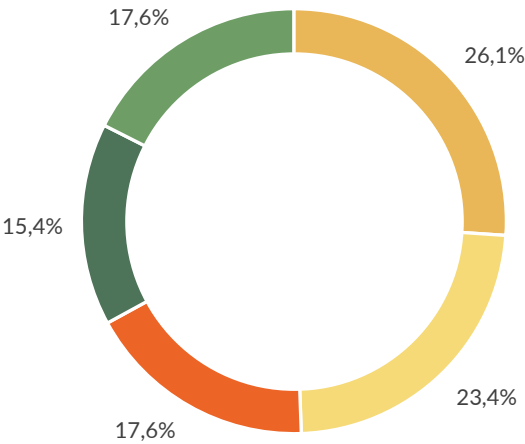
Het aandeel van het verbruik van aardolieproducten in de totale finale energieconsumptie daalt licht maar blijft zeer dominant (47,2 % in 2022). Dat verbruik kan opgesplitst worden naar energetisch verbruik (68,6 %) en niet-energetisch verbruik (31,4 %) in 2022. Binnen het energetisch verbruik van de aardolieproducten kent de transportsector in 2022 een aandeel van 63,3 %.

Aardgas staat in voor 24,6 % van de finale energieconsumptie in 2022. 91 % van die aardgasconsumptie wordt aangewend voor energetische doeleinden, waarvan 32,4 % in de huishoudelijke sector.

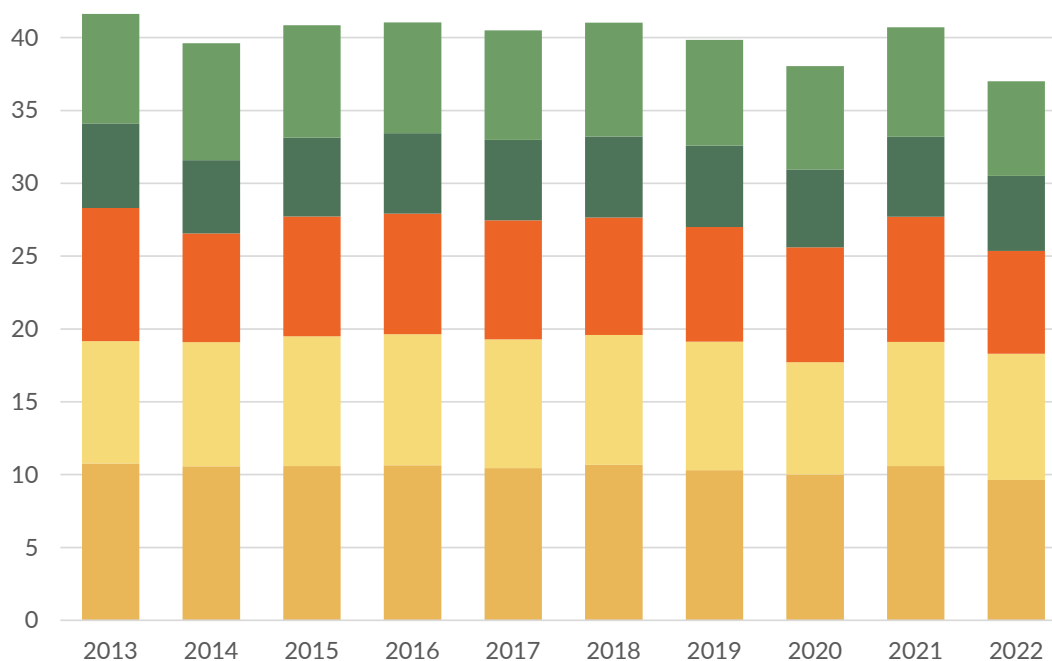
“Sinds 2013 is **het aandeel hernieuwbare energie en afval in de finale energieconsumptie** gestegen van **4,8 %** naar **7 %**.”

Per sector

Sector		Mtoe
Industrie		9,6
Transport		8,6
Huishoudelijk		7,1
Diensten en gelijkgesteld		5,1
Niet-energetisch verbruik		6,5
Totaal		37,0

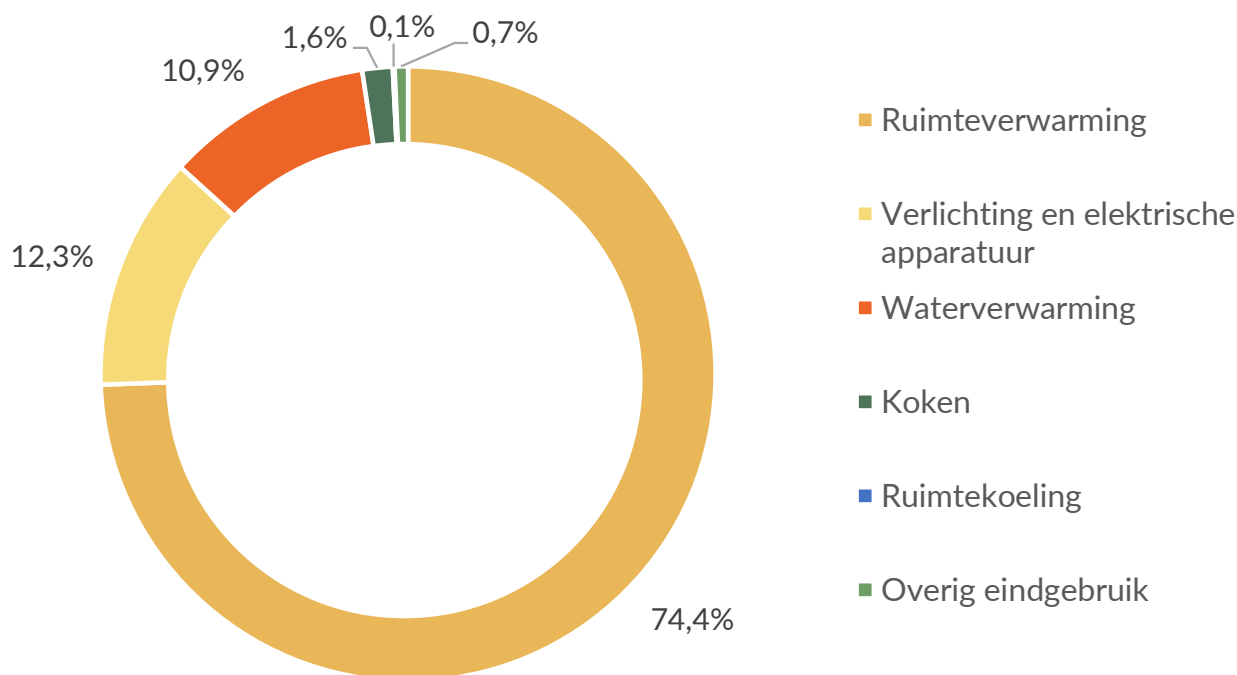
Verloop in Mtoe

De sectorale verdeling van de finale energieconsumptie is vrij constant doorheen de jaren. Het jaar 2020 is een uitzondering hierop vanwege de grote impact van de getroffen maatregelen tegen het coronavirus op de transportsector. Ook het jaar 2022 wijkt hiervan af door het zeer sterk dalend verbruik bij huishoudens (-17,7 % ten opzichte van 2021), het niet-energetisch verbruik (-13,8 % ten opzichte van 2021) en industrie (-8,9 % ten opzichte van 2021).

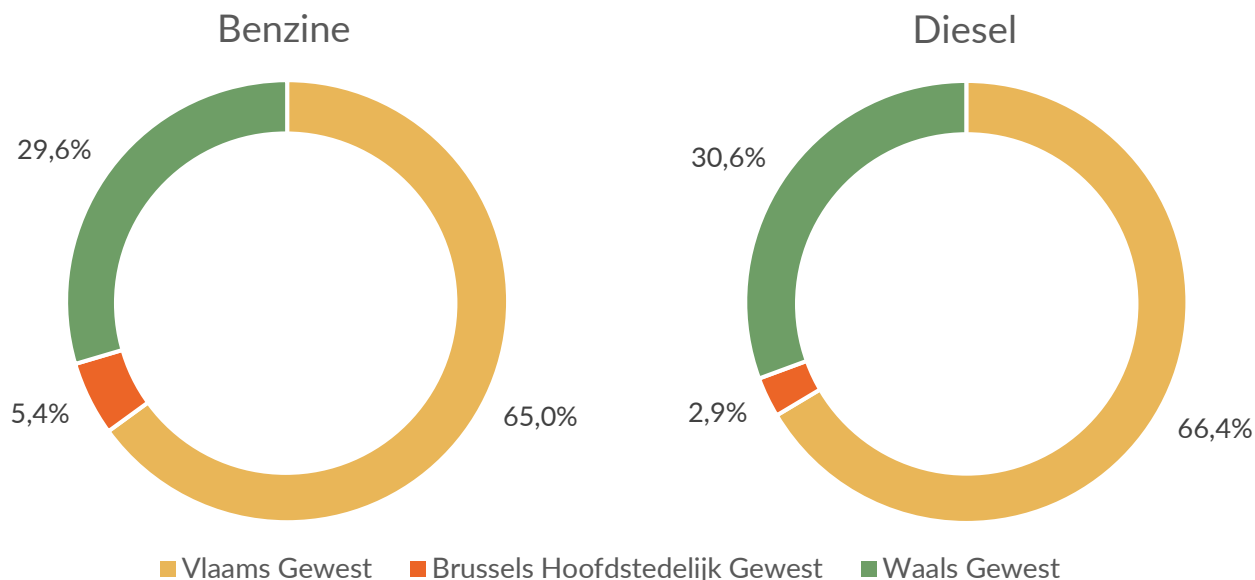
In 2022 werd het verbruik in de industrie voornamelijk ingevuld door aardgas (37,8 %), elektriciteit (32,4 %) en aardolieproducten (13,4 %). Ook in de huishoudelijke sector zijn dat de belangrijkste energiebronnen (respectievelijk 37,9 %, 22,7 % en 30,4 %). Het verbruik in de transportsector wordt zoals verwacht gedomineerd door aardolieproducten (87,7 %). Het resterende deel is afkomstig van biobrandstoffen (bio-ethanol en biodiesel), elektriciteit (voornamelijk gebruikt in het spoorwegvervoer) en een zeer kleine hoeveelheid aardgas. Ook het niet-energetisch verbruik wordt gedomineerd door aardolieproducten (84,3 %). Aardgas (12,3 %) en vaste fossiele brandstoffen (3,4 %) vullen dat verbruik verder in.

Energieconsumptie in huishoudens per type eindgebruik in 2021

In 2021, dat een vrij strenge winter kende, werd 74,4 % van de energie verbruikt in huishoudens gebruikt voor ruimteverwarming. Aardgas (48,1 %) en aardolieproducten (35,6 %) namen het grootste aandeel in het verbruik voor verwarming voor hun rekening. Het aandeel van ruimteverwarming in de totale energieconsumptie van huishoudens varieert afhankelijk van de weersomstandigheden tussen 70 % en 77 % sinds 2010. Het overige verbruik van energie in huishoudens gaat naar verlichting en elektrische apparatuur (12,3 %), waterverwarming (10,9 %) en koken (1,6 %). Gezien België een gematigd klimaat kent, is het gebruik van energie voor ruimtekoeling erg laag (0,1 %).

Regionale verdeling van motorbrandstofverkoop in 2021

Bevragingen bij publieke en private pompstations maken het mogelijk om de hoeveelheden verkochte motorbrandstoffen in België te verdelen over de 3 gewesten.

Het merendeel van de motorbrandstoffen wordt verkocht in het Vlaams Gewest:

- 65,0 % of 1,7 miljoen m³ benzine,
- 66,4 % of 4,8 miljoen m³ diesel.

Gevolgd door het Waalse Gewest met:

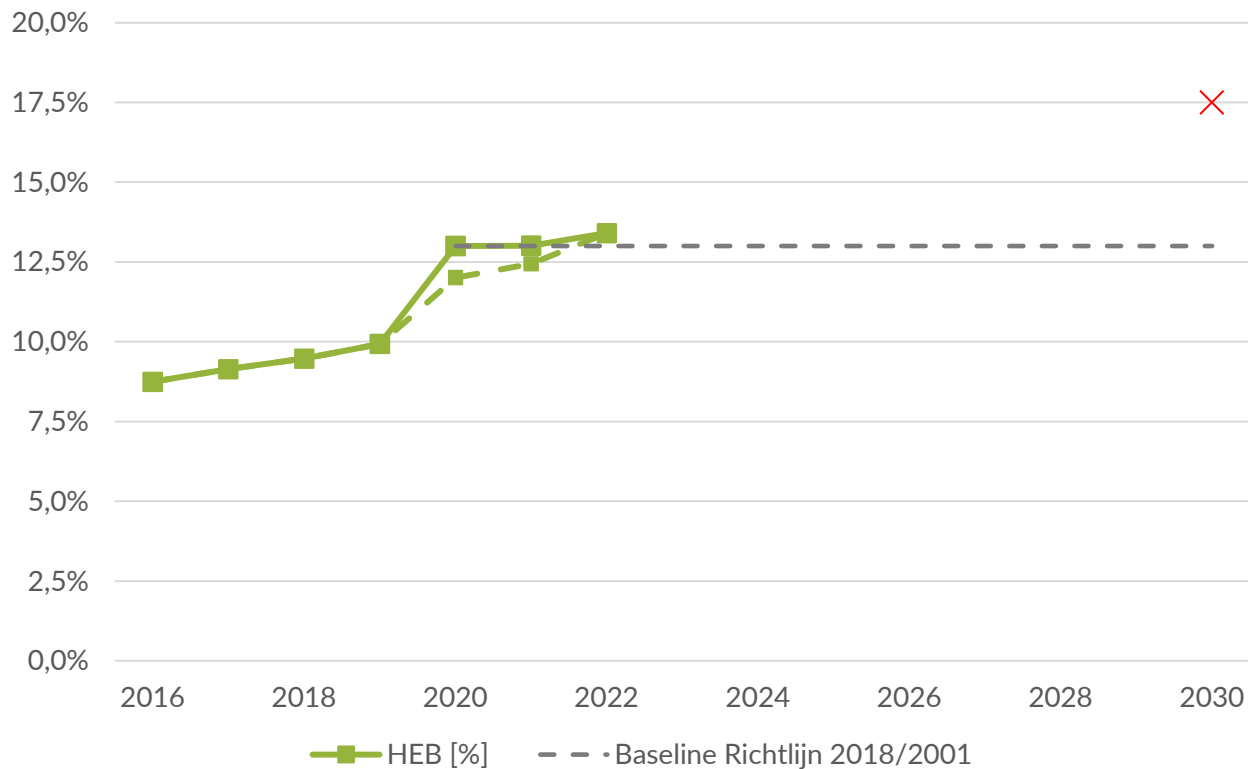
- 29,6 % of 0,8 miljoen m³ benzine,
- 30,6 % of 2,2 miljoen m³ diesel.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest sluit de ranglijst af met:

- 5,4 % of 0,1 miljoen m³ benzine,
- 2,9 % of 0,2 miljoen m³ diesel.

1.3. Opvolging Europese doelstellingen

Aandeel hernieuwbare energiebronnen (HEB) in de finale energieconsumptie

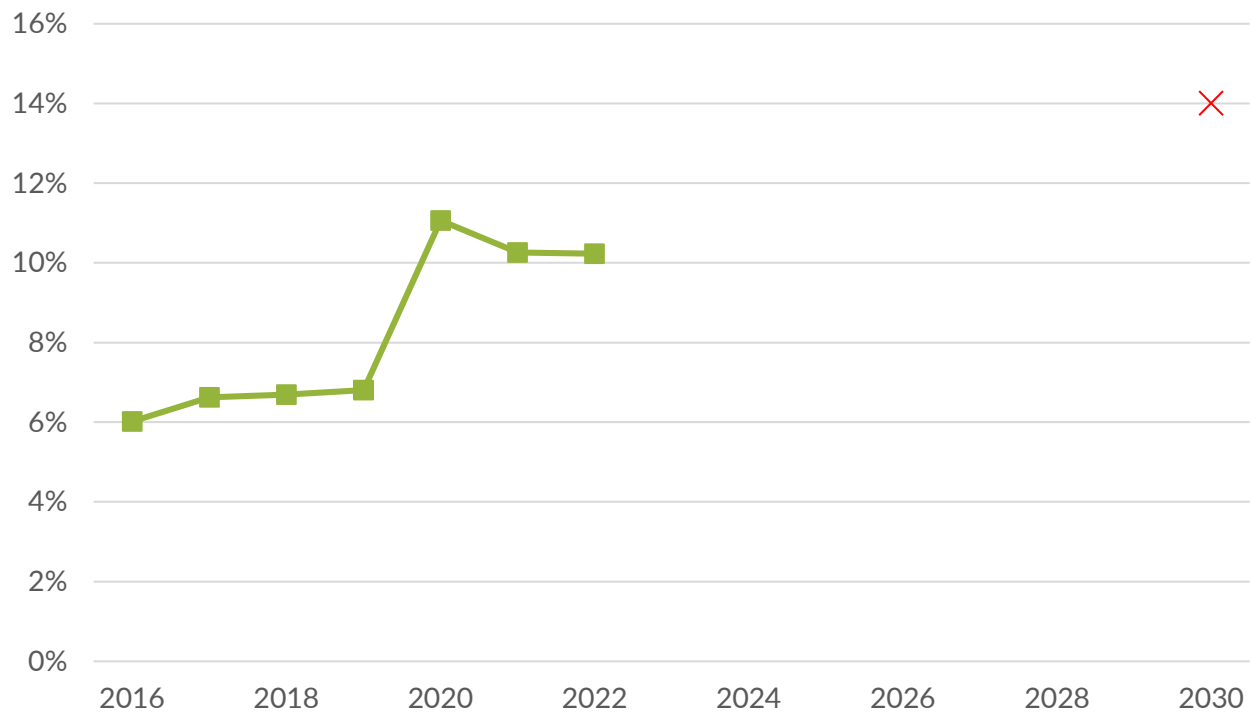

“In 2022 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie 13,40 %.”

Het bepalen van het aandeel HEB tot en met 2020 gebeurt volgens de berekeningsregels opgelegd door de richtlijn 2009/28. Vanaf 2021 gebeurt dit volgens de berekeningsregels opgelegd in de richtlijn 2018/2001.

In 2022 bedroeg het aandeel van hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie 13,40 % (groene stippe lijn geeft weer het reële aandeel HEB). Dat is boven de minimumwaarde of baseline van 13 % zoals gedefinieerd in de richtlijn 2018/2001. In tegenstelling tot de 2 voorgaande jaren, moet er dus geen beroep gedaan worden op aankopen van hoeveelheden energie uit hernieuwbare bronnen uit andere lidstaten om de baseline te behalen (volle lijn geeft weer het officiële aandeel HEB. Dit omvat het reële aandeel HEB plus de aankopen uit andere lidstaten).

Aandeel hernieuwbare energiebronnen in de finale energieconsumptie in transport

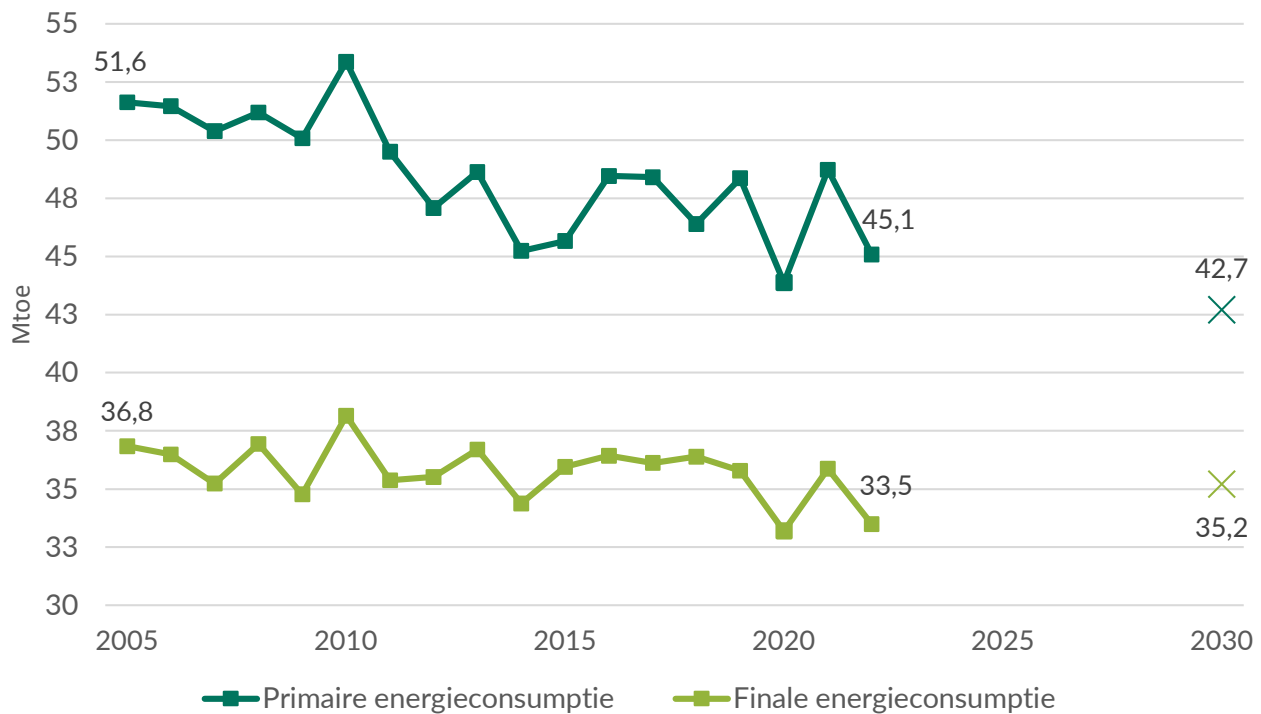
“In 2022 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie in transport 10,23 %.””

Het bepalen van het aandeel HEB in transport tot en met 2020 gebeurt volgens de berekeningsregels opgelegd door de richtlijn 2009/28. Vanaf 2021 gebeurt dit volgens de berekeningsregels opgelegd in de richtlijn 2018/2001, waarin ook het streefcijfer van 14 % in 2030 werd vastgelegd.

In 2022 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in de finale energieconsumptie in transport 10,23 %. De daling tegenover 2020 is het gevolg van een wijziging van de opgelegde berekeningsregels.

De hernieuwbare energie in transport is voornamelijk afkomstig van de bijgemengde biobrandstoffen in de motorbrandstoffen (benzine en diesel). Daarnaast wordt een beperkt deel van hernieuwbare elektriciteit gebruikt in transport (hoofdzakelijk spoorwegvervoer).

Opvolging van de indicatieve energie-efficiëntie doelstellingen

Richtlijn 2012/27/EU over energie-efficiëntie gewijzigd door richtlijn 2018/2002 heeft ertoe geleid dat België een indicatief streefdoel heeft van 42,7 Mtoe primaire energieconsumptie en 35,2 Mtoe finale energieconsumptie in 2030.

“In 2022 is het verbruik van primaire en finale energie opnieuw sterk gedaald. Deze daling is voornamelijk te wijten aan de inval van Rusland in Oekraïne en de daarmee samenhangende sterke stijging van de energieprijzen.”

In de Energie-efficiëntie richtlijn 2012/27/EU gewijzigd door richtlijn 2018/2002 wordt primaire energieconsumptie gedefinieerd als het bruto binnenlands verbruik (dat internationale luchtvaart bevat, maar niet de internationale zeeschepen) waarvan het niet-energetisch verbruik wordt afgetrokken. Evenzo omvat de finale energieconsumptie de internationale luchtvaart maar niet het niet-energetisch verbruik. Vanwege afwijkende definities (exclusie van het niet-energetisch verbruik in zowel de primaire als in de finale energieconsumptie, en het opnemen van de internationale luchtvaart in de finale energieconsumptie) wijken de gegevens in dit hoofdstuk af van de gegevens die in hoofdstukken 1.1 en 1.2 worden gepresenteerd.

De geobserveerde gemiddelde daling van de primaire energieconsumptie die minder merkbaar is in de finale energieconsumptie geeft aan dat de belangrijkste verbeteringen op vlak van efficiëntie gerealiseerd werden in de energiesector (productie van elektriciteit, aardolieaffinaderijen, kookovens, ...). De negatieve consumptiepiek in 2020 en het herstel in 2021 tonen duidelijk de impact aan van de maatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus in 2020. In 2022 daalt zowel de primaire als de finale energieconsumptie opnieuw sterk. Dat is hoofdzakelijk het gevolg van de invasie van Oekraïne door Rusland, en de daarmee gepaard gaande sterke stijging van de energieprijzen, wat geleid heeft tot een verandering in het consumptiepatroon van (voornamelijk) aardgas en aardolieproducten, bij bedrijven en gezinnen.

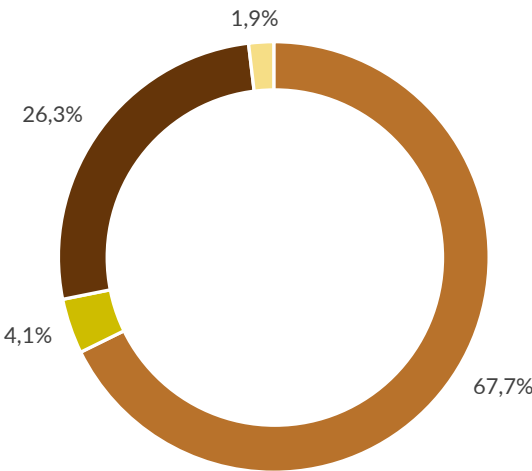
2. Productie

2.1. Primaire energieproductie in 2022

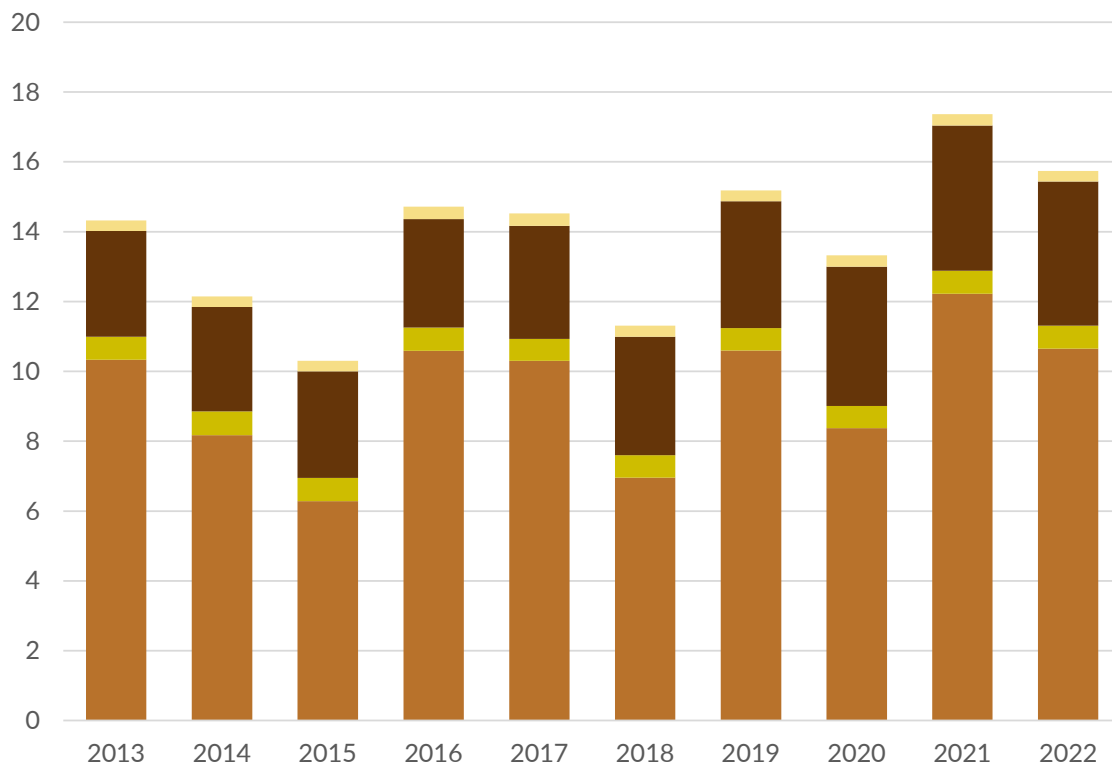
Energiebron		Mtoe
Nucleaire energie		10,7
Niet-hernieuwbaar afval		0,7
Hernieuwbare energie en biobrandstoffen*		4,1
Overige**		0,3
Total		15,7

* Hernieuwbare energie en biobrandstoffen omvatten niet-gepompte hydro, wind, zon, geothermie, vaste en vloeibare biomassa, biogas, hernieuwbaar afval en de omgevingswarmte gebruikt door warmtepompen.

** Overige omvat de recuperatie van warmte uit chemische processen en mijngas (gas uit steenkoolmijnen).

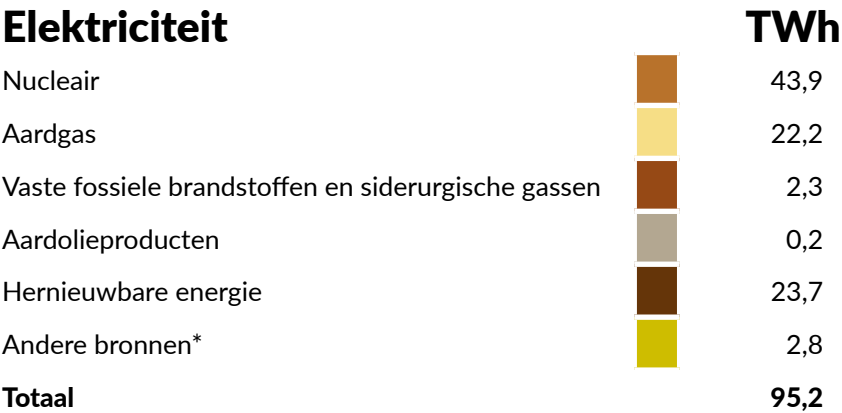

Verloop in Mtoe

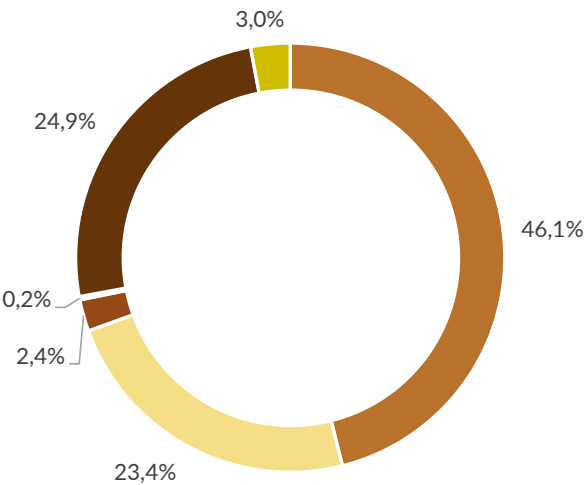

De primaire energieproductie van hernieuwbare energie en biobrandstof kent een stijging van 3,0 Mtoe in 2013 (aandeel van 21,1 %) tot 4,1 Mtoe in 2022 (aandeel van 26,3 %). Die stijging is voornamelijk het gevolg van nieuwe windmolenparken en zonnepanelen. Tussen 2021 en 2022 is de productie op basis van wind, ondanks een toegenomen geïnstalleerde productiecapaciteit, zeer licht gedaald met 0,2 % door bijzonder lage windsnelheden. De productie op basis van zonne-energie is uiterst sterk gestegen met 25,7 %. Nucleaire energieproductie is gedaald met 12,8 % ten opzichte van 2021.

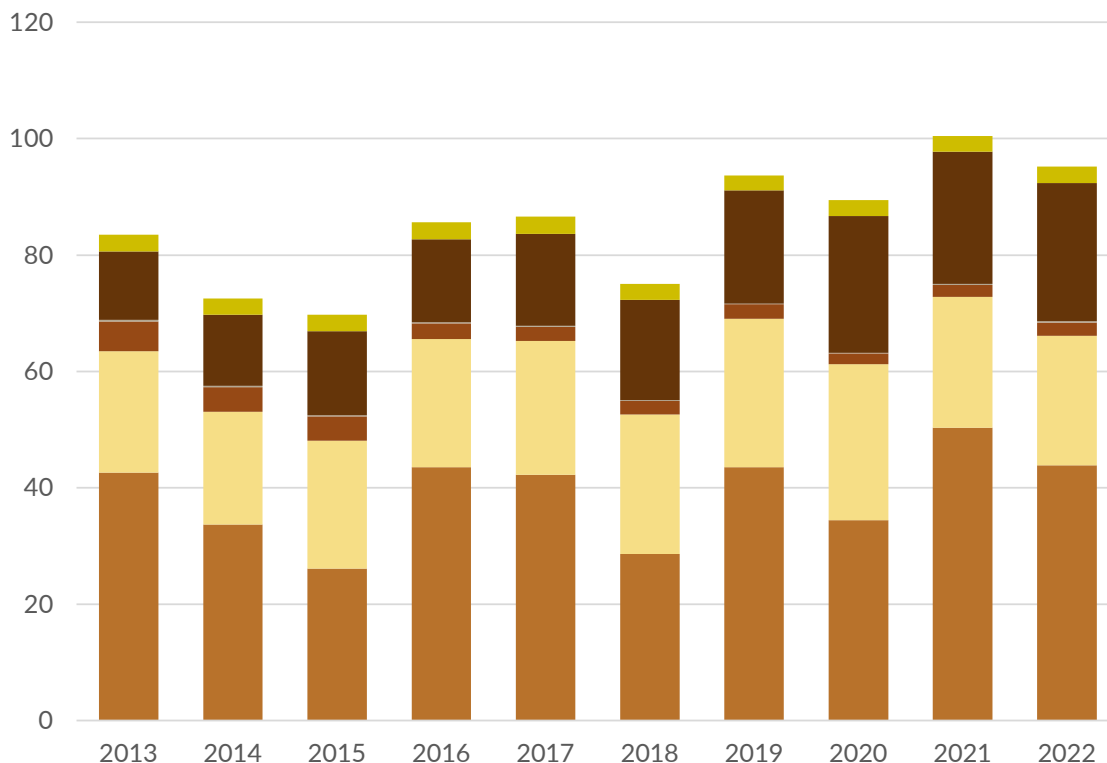
2.2. Bruto-elektriciteitsproductie in 2022

* Andere bronnen omvatten gepompte hydro, recuperatiewarmte, niet-hernieuwbaar afval en andere.

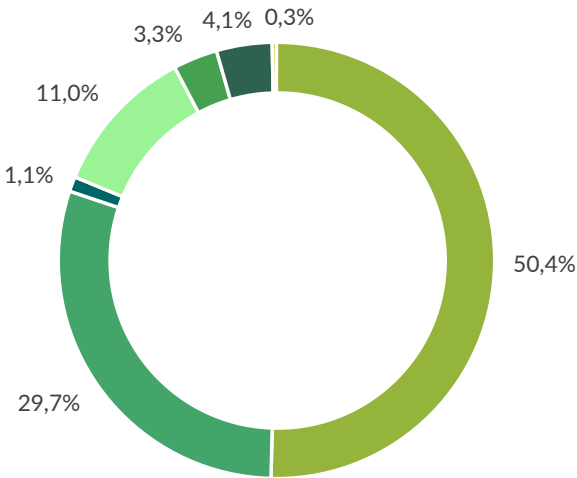
Verloop in TWh

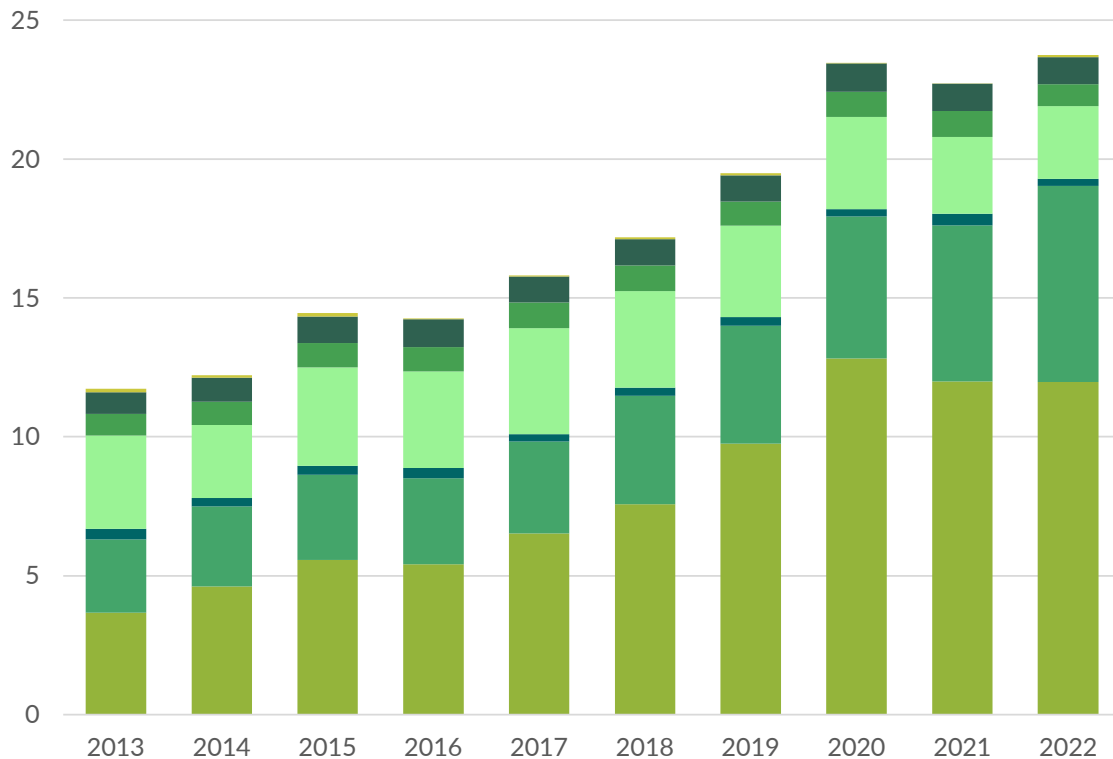
De bruto-elektriciteitsproductie in 2022 was 5,2 % lager dan in 2021, voornamelijk ten gevolge van een lagere productie van de nucleaire installaties (-12,8 % of -6,4 TWh). Het jaar 2022 blijft toch het op één na hoogste jaar, na 2021, in termen van bruto-elektriciteitsproductie. In het laatste decennium is de grootste stijging te vinden bij de hernieuwbare energie, waar de productie met 102,4 % of 12,0 TWh steeg ten opzichte van 2013. Het gebruik van olieproducten en vaste fossiele brandstoffen is sterk afgenomen (respectievelijk -15,4 % en -55,9 % in de laatste 10 jaar) ten voordele van voornamelijk hernieuwbare energie. De laatste centrale die vaste fossiele brandstoffen stookte, is in 2016 gesloten. De resterende elektriciteitsproductie afkomstig van die groep brandstoffen is afkomstig van siderurgische gasen geproduceerd in de ijzer- en staalindustrie en enkele kleine multi-brandstof cogeneratiecentrales.

2.3. Bruto-elektriciteitsproductie van hernieuwbare energiebronnen in 2022

Elektriciteit		TWh
Wind		12,0
Zon		7,1
Niet-gepompte hydro		0,3
Vaste biomassa		2,6
Hernieuwbare stedelijk afval		0,8
Biogas		1,0
Vloeibare biomassa		0,1
Totaal		23,7

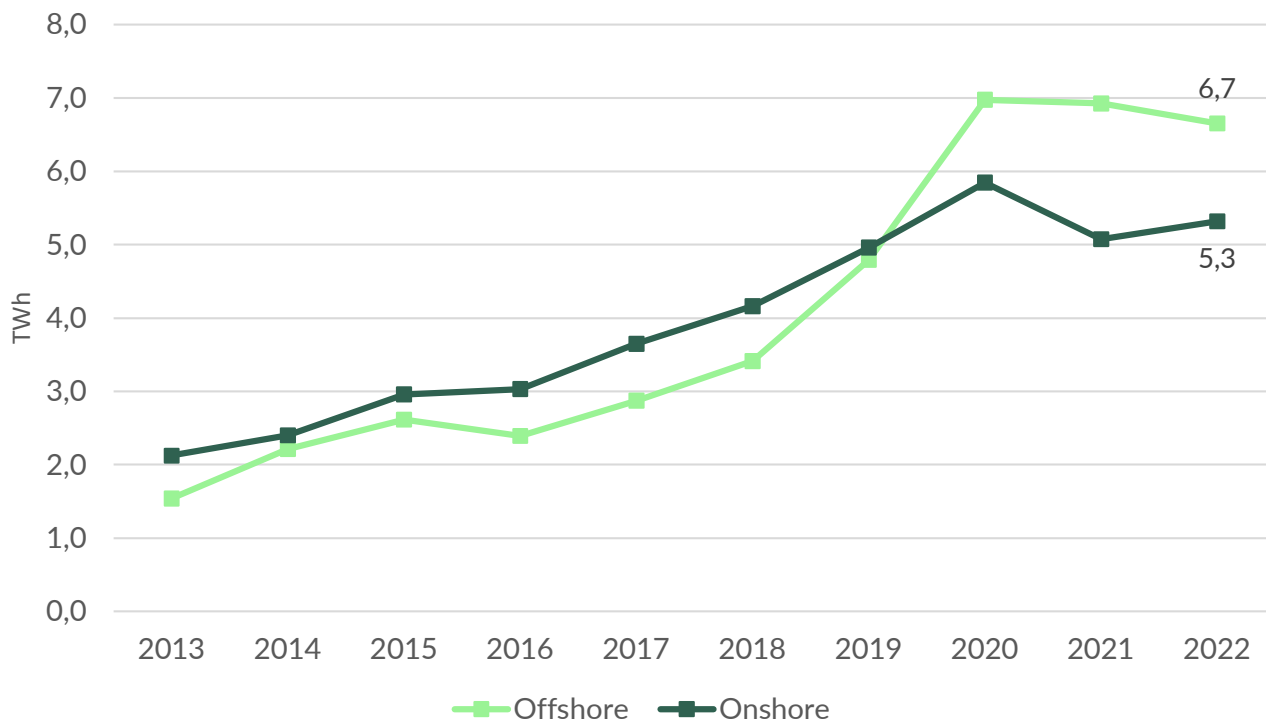
Verloop in TWh

De productie van hernieuwbare elektriciteit is het afgelopen decennium sterk gegroeid. De productie van elektriciteit op basis van zonne-energie vertoont voor het vijfde jaar op rij een sterke stijging (+25,7 %). Het jaar 2022 kende een uitzonderlijk hoog aantal zonne-uren. De productie op basis van vaste biomassa is hersteld sinds de daling in 2014 en bereikte een hoogtepunt in 2017 met 3,8 TWh. Tussen 2021 en 2022 is de productie op basis van wind gedaald met 0,2 % ondanks bijkomende installaties van windmolenparken. Het jaar 2022 vertoonde uitzonderlijke lage windsnelheden wat resulteert in een dalende productie.

Mede door de offshore windmolenparken is windenergie de belangrijkste bron van hernieuwbare elektriciteit. De offshore windmolenparken hebben in 2022 6,7 TWh elektriciteit geproduceerd en hebben zo ongeveer 1.900.000 huishoudens van stroom voorzien (ervan uitgaande dat een gemiddeld huishouden jaarlijks 3.500 kWh elektriciteit verbruikt).

Verloop in TWh

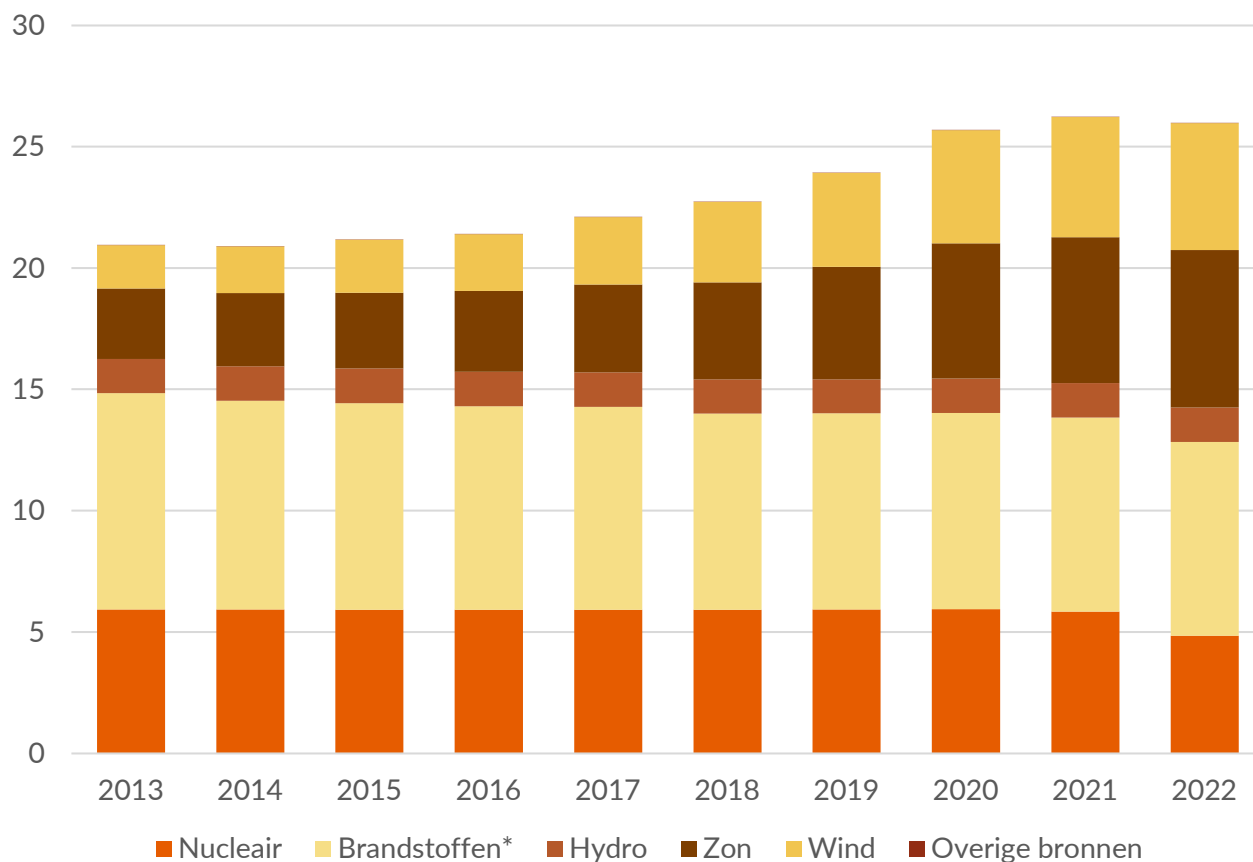

” In 2022 hebben offshore windparken het elektriciteitsverbruik opgewekt van ongeveer 1.900.000 huishoudens. ”

2.4. Geïnstalleerde elektrische capaciteit eind 2022

Verloop in GW

* Brandstoffen omvatten vaste fossiele brandstoffen, aardolieproducten, aardgas, hernieuwbare brandstoffen en afval (vaste, en vloeibare biomassa, biogas, hernieuwbaar en niet-hernieuwbaar afval).

De geïnstalleerde elektrische capaciteit in België steeg van 20,9 GW in 2013 naar 26,0 GW eind 2022, een toename van 5,1 GW. Enerzijds is er een afname van 0,9 GW aan conventionele thermische installaties (brandstoffen) en een afname van 1,1 GW aan nucleaire productiecapaciteit (Doel 3 werd gesloten in het najaar van 2022). Anderzijds is er een opmerkelijke toename van de productiecapaciteit van hernieuwbare elektriciteit, voornamelijk zonne- en windenergie. De geïnstalleerde capaciteit van die twee hernieuwbare energiebronnen vertegenwoordigt 11,7 GW of 45,1 % van de totale geïnstalleerde elektrische capaciteit.

De eerste offshore wind energiezone in de Belgische Noordzee werd volledig volgebouwd. Het laatste windmolenpark in die eerste zone was volledig operationeel sinds eind december 2020. Het totaal geïnstalleerde vermogen op zee bedraagt 2.261,8 MW.

Een tweede zone voor offshore windenergie, de Prinses Elisabeth-zone, werd reeds gedefinieerd. De indienststelling van het eerste windmolenpark in die zone is voorzien in 2027-2028. In die tweede zone wordt een totaal geïnstalleerd vermogen tussen 3.150 en 3.500 MW beoogd.

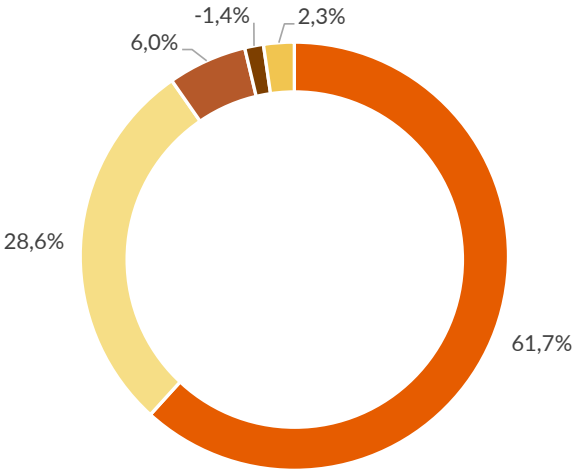
Als we de zonnecapaciteit nader bekijken, merken we dat ongeveer 64,0 % afkomstig is van kleine fotovoltaïsche zonnepanelen onder de 20 kW. Dat type installaties bevindt zich voornamelijk bij huishoudens, wat het belang ervan aantoont.

De toename van de totale geïnstalleerde elektrische capaciteit leidt niet noodzakelijkerwijs tot een toename van de elektriciteitsproductie, vooral als gevolg van het weersafhankelijke karakter van wind- en zonne-energie.

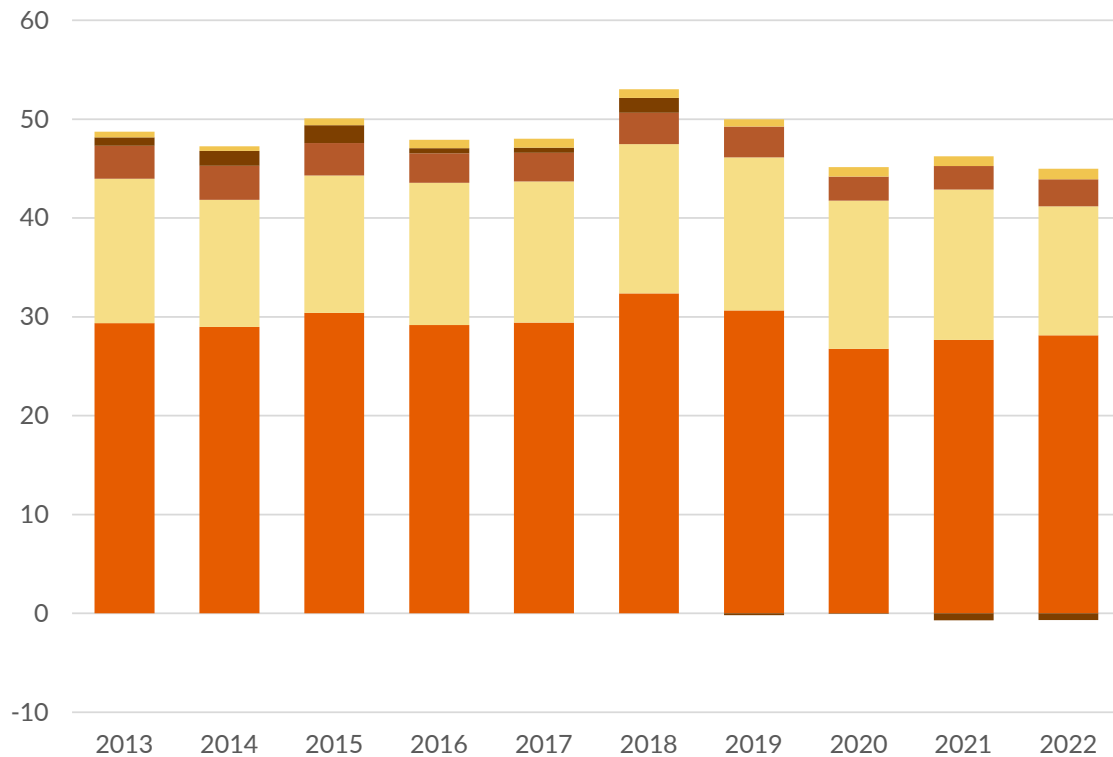
3. Invoer

3.1. Netto-invoer van energie in 2022

Netto-invoer		Mtoe
Aardolie en aardolieproducten		28,2
Aardgas		13,0
Vaste fossiele brandstoffen		2,7
Elektriciteit		-0,6
Hernieuwbare brandstoffen en afval		1,1
Totaal		44,3

Verloop in Mtoe

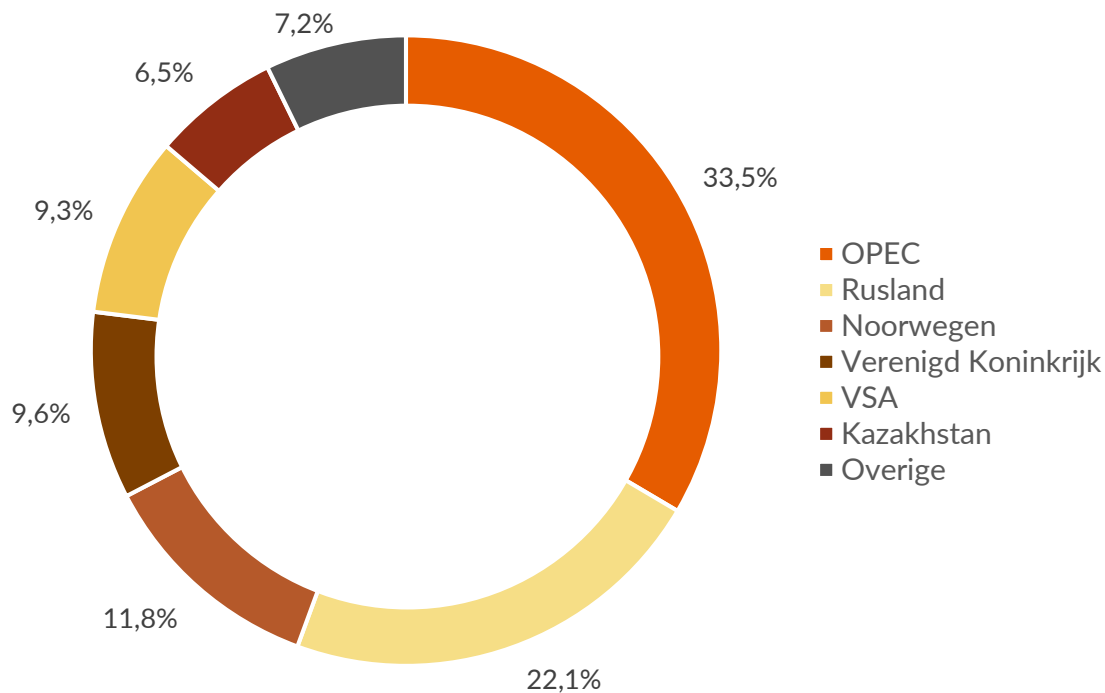

De uitbating van de natuurlijke bronnen van fossiele brandstoffen die in België voorkomen, is onvoldoende rendabel. De laatste kolenmijn werd gesloten in 1992. Er is enkel nog een kleine recuperatie van steenkool uit mijnterrils en een ontginning van mijngas voor de productie van elektriciteit en warmte. De afhankelijkheid van de invoer van fossiele brandstoffen om aan de binnenlandse vraag te voldoen is vervolgens zeer groot.

In 2022 bedroeg de energie-afhankelijkheid 74,1 %. De energie-afhankelijkheid wordt berekend als de netto-invoer gedeeld door de som van het bruto binnenlands verbruik en de leveringen aan de internationale zeeschepen. Diversificatie van de landen van import en strategische voorraden zijn de voornaamste middelen om de bevoorradingszekerheid te garanderen.

3.2. Oorsprong van de invoer per primaire energiebron in 2022

Oorsprong van de invoer van ruwe aardolie

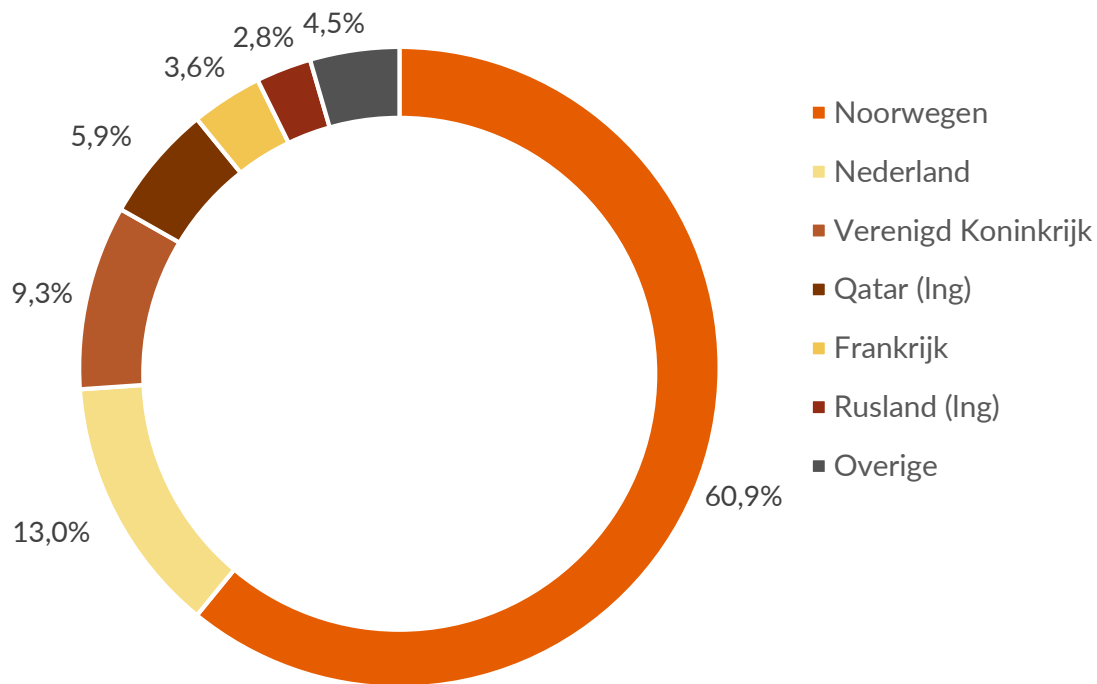

“**In 2022 kwam een derde van de geïmporteerde ruwe olie uit de OPEC-landen.**”

In 2022 is ongeveer een derde van de ingevoerde ruwe aardolie afkomstig van de Organisatie van olie-exporterende landen (OPEC). Van de OPEC zijn Saoedi-Arabië en Irak de landen met de hoogste invoer in België (respectievelijk 9,1 % en 7,7 %). Het aandeel van Rusland daalt tot 22,1 %, waar het voorheen steeds hoger was dan 30 %. Tot de “Overige” landen behoren Argentinië, Azerbeidzjan, Brazilië, Canada, Democratische Republiek Congo, Frankrijk, Guyana en Trinidad en Tobago. Ten gevolge van de geopolitieke situatie in Oekraïne en de opgelegde EU sancties ten aanzien van Russische aardolie, zien we in 2022 een toegenomen diversificatie van de herkomst van ruwe aardolie, ter voorbereiding op een volledig verbod op aardolie uit Rusland.

Oorsprong van de invoer van het verbruikte aardgas

“ Het **gasverbruik in België** komt voornamelijk uit **Noorwegen, Nederland** en het **Verenigd Koninkrijk**. ”

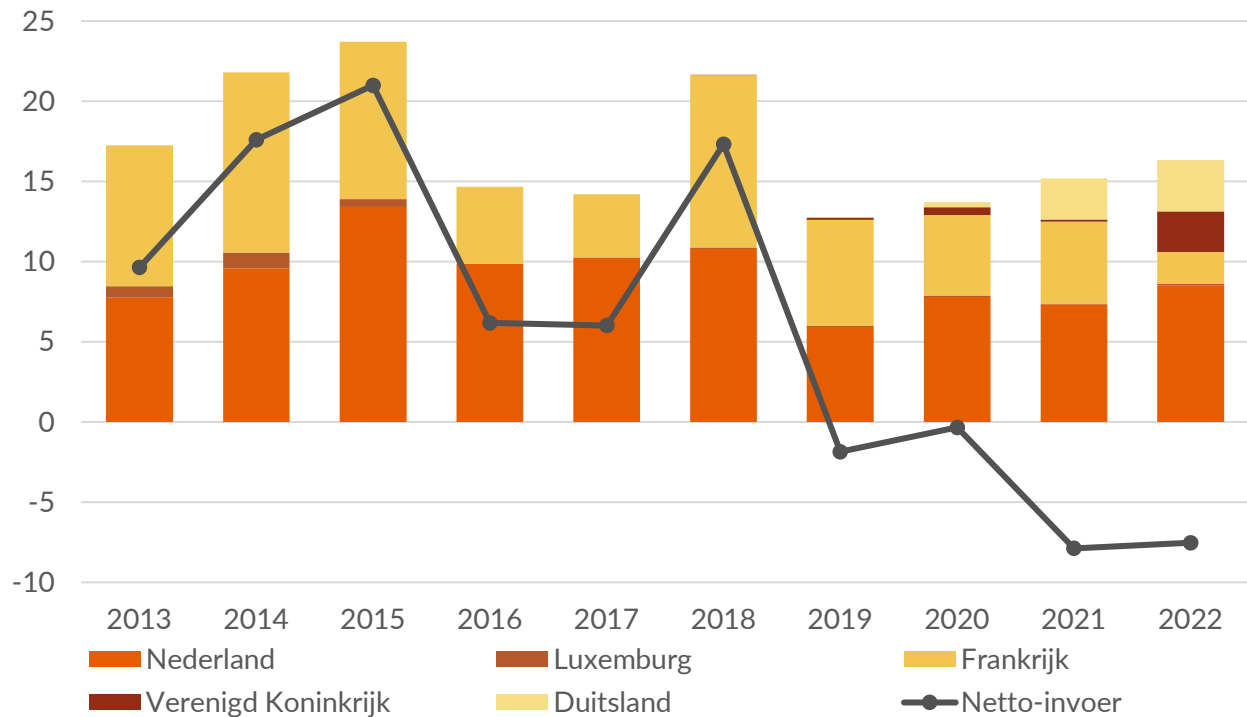
België bevindt zich op een internationaal kruispunt voor aardgas, met interconnectiepunten met verschillende landen, evenals de haven van Zeebrugge via welke vloeibaar aardgas (Ing) wordt ingevoerd. In 2022, door de sterke daling van de Russische gasinvoer naar Europa, ging 73 % van het gas dat België binnenkwam naar een buurland.

Vanwege de rapportageconventies van Eurostat aangaande internationale handel geeft de netto-invoer geen representatief beeld van de Belgische situatie vanwege de afwijkende behandeling van Ing. In tegenstelling tot de netto-invoer van gas via pijpleidingen, omvat de netto-invoer van Ing niet alleen Ing dat in België wordt verbruikt of opgeslagen, maar ook hervergast en opnieuw geëxporteerd Ing. Daarom werd ervoor gekozen om de oorsprong van het aardgas dat in België werd verbruikt of opgeslagen weer te geven in plaats van de netto-invoer.

In 2022 kwam 88,5 % van het in België verbruikte gas binnen via een pijpleiding. Hiervan is respectievelijk 60,9 %, 13,0 %, 9,3 % en 3,6 % van het in België verbruikte gas afkomstig uit Noorwegen, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk (hervergast Ing). Anderzijds kwam respectievelijk 5,9 % en 2,8 % van het in België verbruikte gas per schip aan vanuit Qatar en Rusland, in de vorm van Ing. De categorie “Overige” omvat de Verenigde Staten, Rusland (via pijpleiding), Denemarken, Algerije, Angola, Kameroen, Egypte en Equatoriaal-Guinea.

3.3. Oorsprong van de invoer van elektriciteit in 2022

Verloop in TWh

“In 2022 was België voor het vierde jaar op rij netto-uitvoerder van elektriciteit na vele jaren van positieve netto-invoer.”

Om aan de vraag naar elektriciteit te voldoen, kan België een beroep doen op de invoer uit de buurlanden. Er is een omgekeerd evenredige relatie met de elektriciteitsproductiecijfers, zoals gepresenteerd in hoofdstuk 2.2. Jaren met een lage productie (2014, 2015 en 2018 bijvoorbeeld) kennen een zeer hoge invoer van elektriciteit.

Eind 2020 werden de werkzaamheden aan de ALEGrO interconnector tussen België en Duitsland afgerond waardoor stroom tussen beide landen kan uitgewisseld worden. Sinds november 2020 is die interconnector beschikbaar voor commerciële activiteiten. Met ALEGrO (1.000 MW) bedroeg de maximale commerciële importcapaciteit vanaf 2020, 6.500 MW.

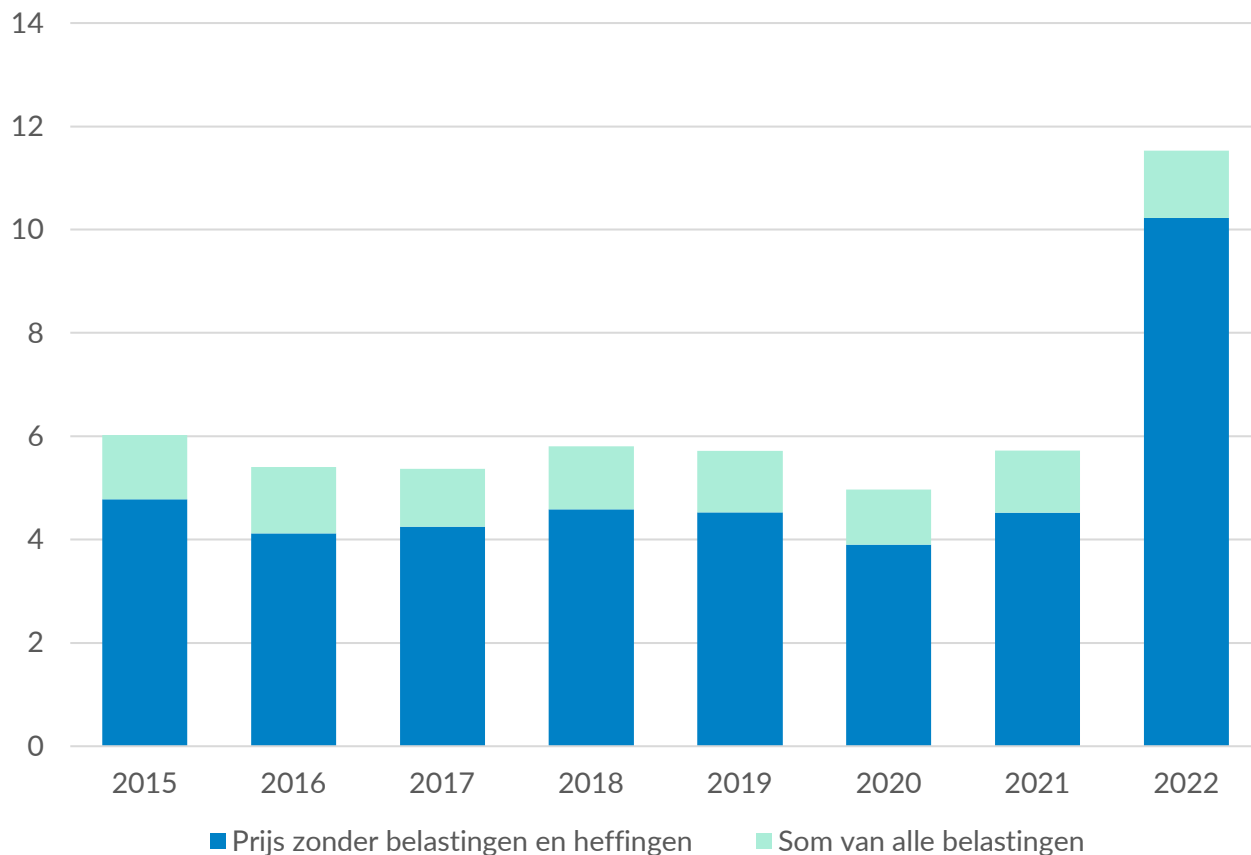
In 2022 was de netto-invoer van elektriciteit voor het vierde jaar op rij negatief na vele jaren van een positieve netto-invoer. Dat wijst op een overschot van geproduceerde elektriciteit ten opzichte van de binnenlandse vraag. De netto-invoer was positief voor Nederland en Duitsland (respectievelijk 3,6 en 1,3 TWh). Met Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk, was de netto-invoer negatief (respectievelijk -9,9, -1,8 en -0,8 TWh). Dat resulteert in een netto-uitvoer van 7,5 TWh in 2022. De uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk wordt voornamelijk gedreven door de hogere prijs op de piekmomenten in het Verenigd Koninkrijk ten opzichte van het vasteland. Door een lage beschikbaarheid van de Franse nucleaire installaties, wordt een hogere uitvoer naar Frankrijk waargenomen.

4. Prijzen

4.1. Aardgasprijs in 2022

Verloop in eurocent/kWh

Consumptieblok D2 (20 tot 200 GJ/jaar)

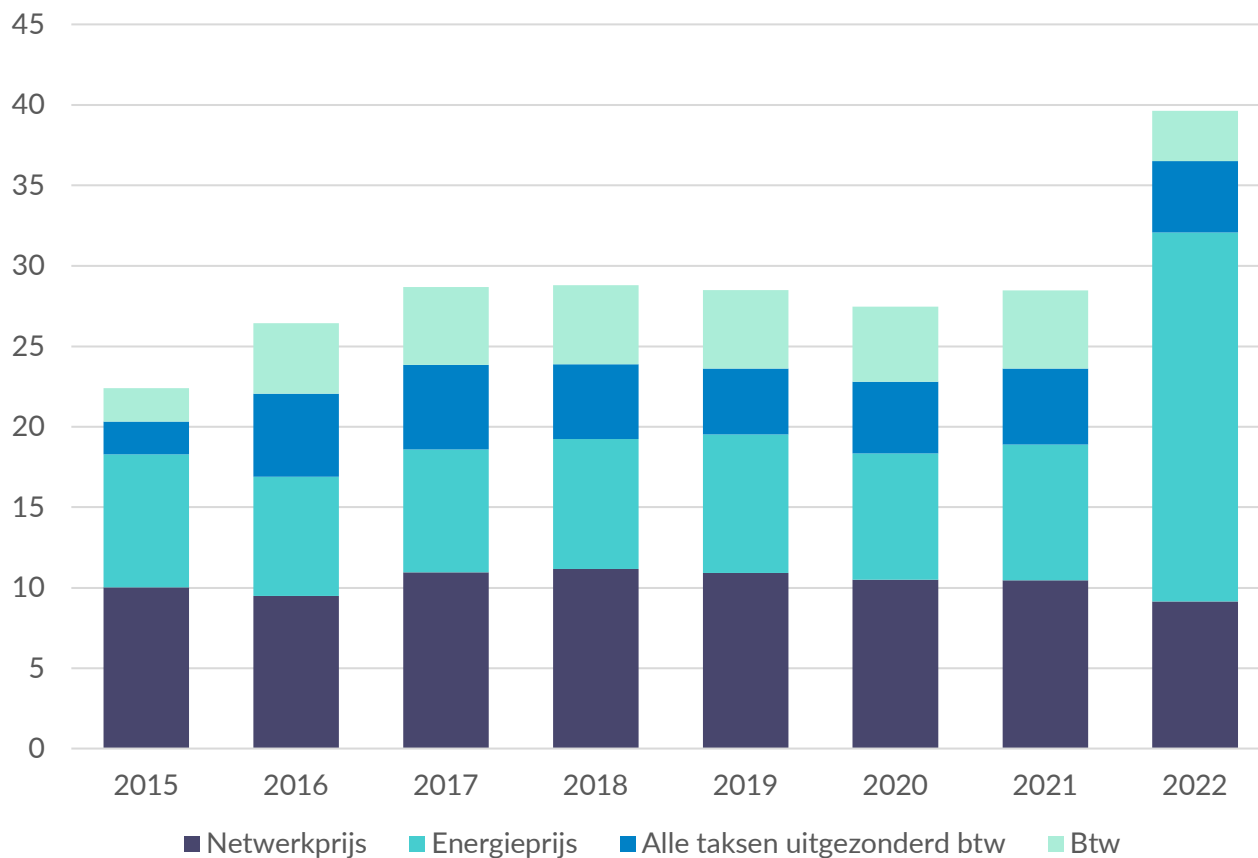
“ Een gemiddeld Belgisch gezin betaalde in 2022 voor zijn aardgas 11,5 eurocent/kWh, 102 % meer dan in 2021. ”

Een gemiddeld Belgisch gezin betaalde in 2022 voor zijn aardgas 11,5 eurocent/kWh, 102 % meer dan in 2021. De prijs zonder belastingen en heffingen omvat de energie-, leverings- en netwerkkosten en vertegenwoordigt 88,7 % van de totale prijs. Het aandeel van btw en andere belastingen is 11,3 %. Ten gevolge de invasie van Oekraïne door Rusland is de prijs van aardgas enorm sterk gestegen. Als compenserende maatregel om de energiefactuur te dempen werd onder andere een btw verlaging van 21 % naar 6 % toegepast vanaf april 2022. Daarnaast was er ook het federale basispakket gas, en de uitbreiding van het sociale tarief.

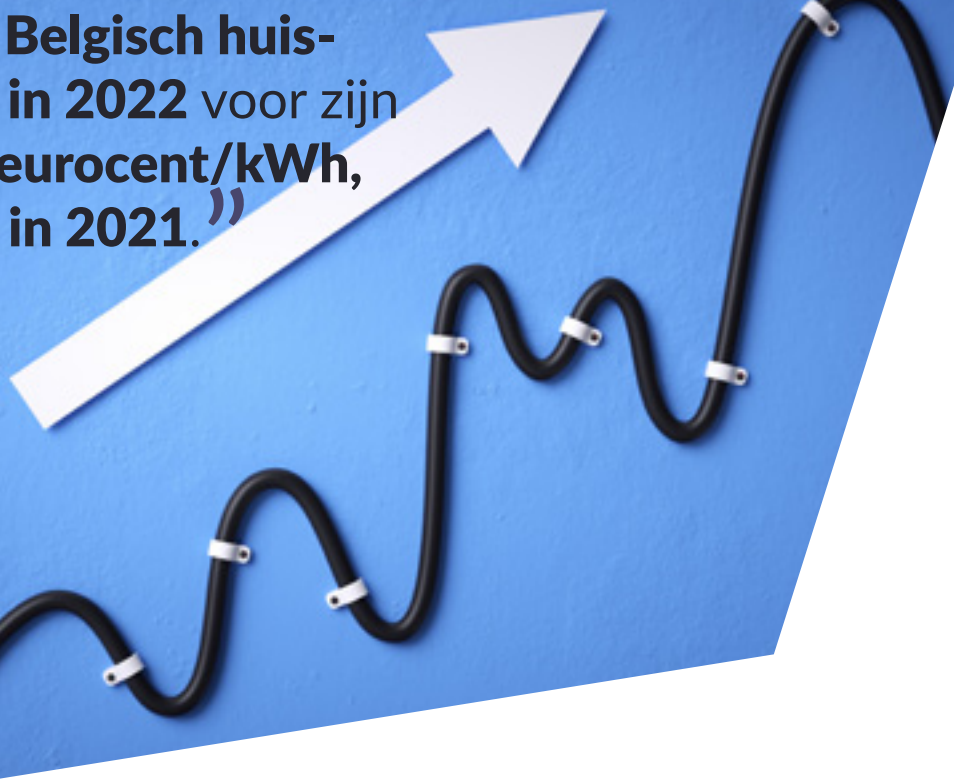
4.2. Elektriciteitsprijs in 2022

Verloop in eurocent/kWh

Consumptieblok DC (2.500 tot 5.000 kWh/jaar)

“Een gemiddeld **Belgisch huishouden** betaalde in **2022** voor zijn elektriciteit **39,6 eurocent/kWh**, **39,2 % meer** dan in 2021.”

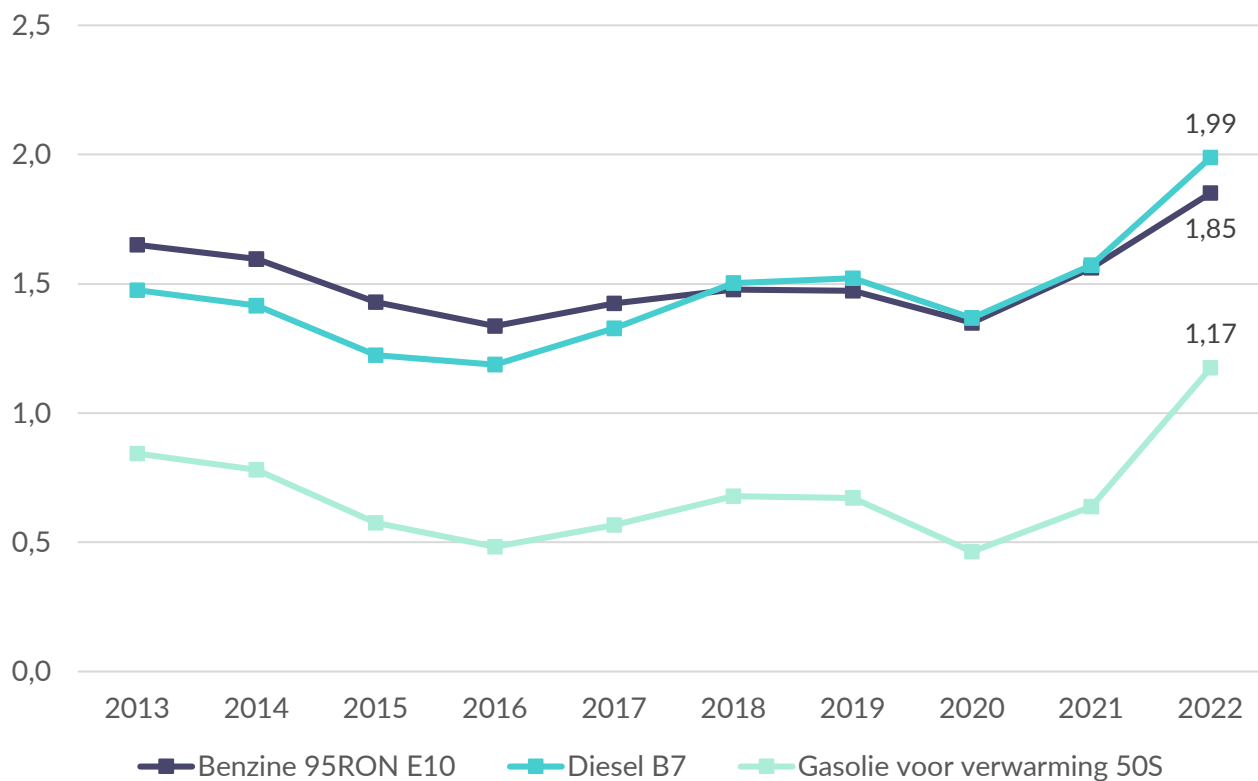

Een gemiddeld Belgisch huishouden betaalde in 2022 voor zijn elektriciteit 39,6 eurocent/kWh, 39,2 % meer dan in 2021. De energiekosten vertegenwoordigden 57,9 % van de totale elektriciteitsrekening in 2022. De netwerktarieven zijn stabiel en vertegenwoordigen 23,1 %. Het aandeel van de belastingen bedraagt 19,1 % van de totale factuur.

Gedreven door de stijgende prijs van aardgas, stijgt ook de prijs van elektriciteit mee. Als compenserende maatregel om de energiefactuur te dempen werd onder andere een btw verlaging van 21 % naar 6 % toegepast vanaf maart 2022. Daarnaast was er ook de federale verwarmingspremie, het federale basispakket elektriciteit, en de uitbreiding van het sociale tarief.

4.3. Aardolieprijzen in 2022

Verloop in euro/liter

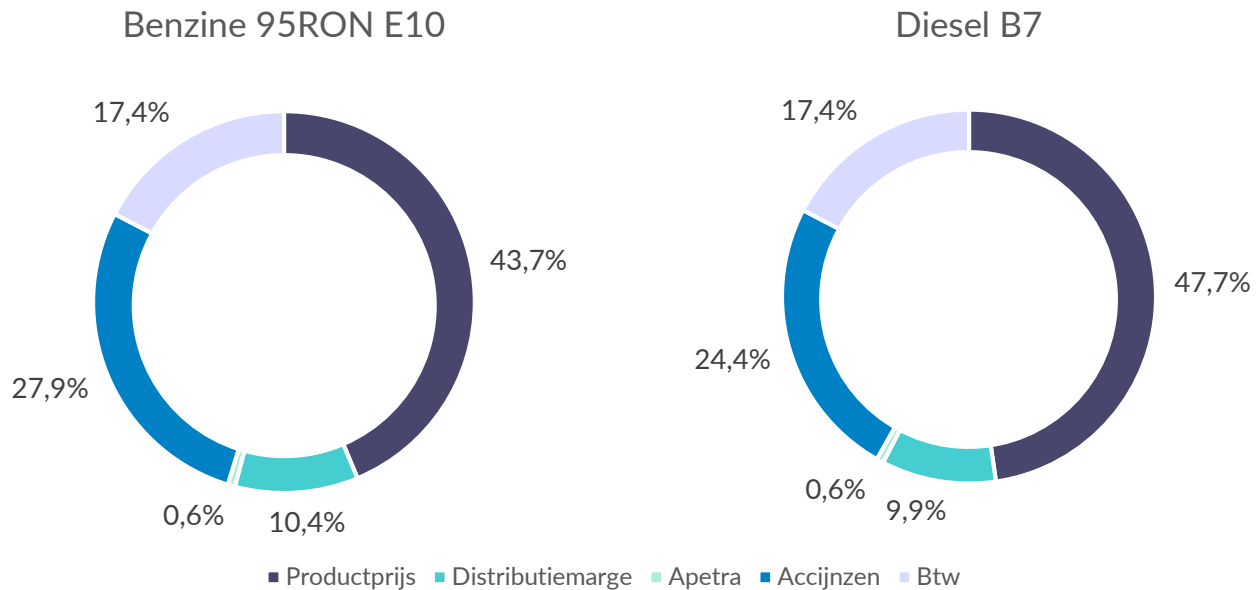

“In 2022 stijgen de prijzen van alle aardolieproducten naar **ongekende niveaus**, als direct gevolg van de **geopolitieke situatie in Oekraïne**.”

Na een forse daling van de gemiddelde jaarlijkse maximumprijzen in 2020, hebben de prijzen zich gedurende 2021 hersteld en bevinden zich terug op het niveau pre-corona. In 2022 stijgen de prijzen van alle aardolieproducten naar ongekende niveaus; het rechtstreekse gevolg van de geopolitieke situatie in Oekraïne. Om het leed te verzachten werd een accijnsdaling van 17,5 eurocent per liter inclusief btw voor de benzine- en dieselproducten doorgevoerd half maart 2022. In het najaar van 2022 zijn de prijzen weer gedaald, voornamelijk het gevolg van een lagere economische groei (door de hoge inflatie), wat tot een lagere vraag geleid heeft. Door die daling werd het cliquetsysteem op de benzine-accijns in september 2022 geactiveerd, en ging deze stapsgewijs terug naar het initiële niveau. Naast deze accijnsdaling werd ook een stookoliecheque ingevoerd.

4.4. Samenstelling aardolieprijzen in 2022

De samenstelling van de maxumprijs van diesel B7 en benzine 95RON E10 is zeer gelijkaardig. De productprijs bedraagt tussen 44 % en 48 % van de totale prijs. Dat wordt aangevuld met de distributiemarge, rond de 10 %. Die parameter dekt de distributiekosten en de logistieke kosten om het product tot bij de eindgebruiker te brengen. Hierbij wordt de Apetra bijdrage toegevoegd, goed voor een aandeel van 0,6 % van de totale prijs. Apetra is de maatschappij dat verantwoordelijk is voor het aanhouden van de strategische voorraden van ruwe aardolie en aardolieproducten. Uiteindelijk worden de wettelijke lasten en belastingen toegevoegd, onder de vorm van accijnzen (25-28 %) en tenslotte btw (17,4 %).

“De **productprijs** vertegenwoordigt **minder dan de helft** van de **totale prijs** van het aardolieproduct.”

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be